

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 „ — „
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	12 frt — kr.
Negyedévre	3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, február 23.

Békekötés után.

Szell Kálmán, a designált miniszterelnök egyetlen nap alatt, néhány órai tárgyalás után elérte azt, amit elődje, Bánffy Dezső, hat hét alatt nem volt képes nyélbe ütni, megkötötte az egyesült ellenzék delegátusaival a békét. Ma irták alá Szell és az ellenzéki megbízottak a békekötés okmányait.

Ez a békekötés hivatva van arra, hogy Magyarország politikai életének új irányt adjon. E pillanatban nem ismerjük még szószerinti szövegében a békeszerződést, hanem csak főbb pontjaiban, de ez is elég arra, hogy örömmel üdvözzöljünk annak létrejöttét s jogosan fűzzünk hozzá reményeket.

Első következménye lesz a békének a hat hónapos parlamenti háború megszűnése és beteges parlamenti állapotainak javulása.

Ha nem bíznánk benne, hogy üdvös politikai átalakulások hajnalán állunk, akkor bizony szomorúsággal kellene visszatekintnünk a hat hónapig tartott ádáz küzdelemre, melyben mindkét fél végső elszántsággal küzdött, melyben bizony nem igen válogatták az eszközöket s melyben nemcsak a küzdőfelek kaptak sebeket, hanem — sajnos — alkotmányunk is. A küzdelem lehetetlenné tett minden parlamenti munkát s aláasta a parlamentarizmus alapjait is. Most már befejeződött a küzdelem, a béke és munka napjai következnek.

A békekötésnek másik üdvös következménye lesz, — amint reméljük — a bajok gyökeres gyógyítása. Szell Kálmán a tegnapi konferencián nem idegenkedett úgy mint elődje attól, hogy a választási visszaélések kiirtásához segédkezet nyújtson. Természetes dolog, nem ő vezette az 1896-iki emlékezetes talárlást. Egyelőre nem ment ugyan bele a census leszállításába vagy egységesítésébe, de ettől sem irtózik éppen, sőt megígérte, hogy tanulmány tárgyává teszi a dolgot. De igenis rajta lesz azon, hogy a hivatalnokok korteskedésének hátrált szabjon, hozzájárult ahhoz, hogy a választási elnökök basáskodása véget érjen, hogy a zsandárokat ne lehessen kortes czélokra használni, s egyáltalán korlátozza a választási visszaéléseket.

A vicinális vasutak építésénél felmerült visszaélések és az inkompatibilitás enyhe alkalmazásából származó bajok orvoslására elfogadta Csáky Albin gróf reformtervezetét.

Ha ezeken a bajokon segítve lesz, akkor méltán lehet várni azt is, hogy jövőre a parlamentben a technikai obstructió lehetetlenné legyen téve. És ettől az ellenzék sem idegenkedik, — de viszont Szell sem kívánta behozni a kloturt s az elnök discretionális hatalmát sem óhajtja — Tisza István gróf szellemében kiterjeszteni. A tisztelt Házra bizony ráfér egy kis szigorubb házszabály, de fenn kell tartani és megóvni a parlament méltóságát.

Es mindenek felett legfontosabb következménye a békekötésnek a kiegyezés

biztosítása és törvényben gyökerező önállósági jogunk megóvása. Megbecsülhetetlen eredmény, hogy hat esztendeig meg lesz kimélve az ország a kiegyezési tárgyalások izgalmaitól. A kvóta ugyan nincs érintve a békekötésben, de ez természetes is, mert hiszen nem tisztán a magyar parlament dolga, hanem a két parlamenten kívül elsősorban a regnikoláris deputációk és a korona állapítják meg annak arányát. De e tekintetben is megnyugvást nyújt az a körülmény, hogy Szell már 20 évvel ezelőtt később volt megválni a miniszteri tárczától, mint engedni, valamint az, hogy legutóbb is Szell Kálmán volt a magyar kvóta-deputáció elnöke.

Elég okunk van hát örömmel fogadni a békekötést és üdvözölni azokat, akik önzetlenül fáradtak annak létrejöttén.

A ház új elnöksége.

Budapest, február 22.

Megirtuk tegnap, hogy a képviselőház elnökségét illetőleg Szell Kálmán fentartja a szabadelvű párt eddigi jelöléseit és hogy az ellenzék sem akadályozza, hogy a ház elnökének és alnökeinek megválasztása ezen alapon megéjtessék. Utaltunk azonban arra is, hogy — a mi különösen magának az elnök személyének kérdését illeti, a hivatalos jelölésben akkor állana be változás, ha Perczel Dezső maga lépne vissza a jelöltségtől. Perczel maga még nem nyilatkozott erre vonatkozólag, annyi azonban tény, hogy amikor Szell Kálmán neki a belügyi tárczát a béke kedvéért felajánlotta, kijelentette, hogy ezt a tárczát *semmi körülmények között* sem tartja meg. Tegnap azonban

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Mese, a mely igaz is lehet.

Ira: Stella.

Jól emlékszem, még akkor történt, mikor az öreg Kovács bácsihoz jártunk szünidei privátára. Az öreg ur nem elégedett meg a tíz hónapi fáradsággal, az ő nyugtalan, munkához szokott természete nem tudta elviselni a létenséget. A mi szülőink meg örültek annak, hogy volt a kihez elküldjének bennünket napoként négy-öt órai időre, legalább kevesebbet lábatlankodtunk, aztán meg nem párolgott ki a fejünkől az a kevés kis tudomány, a mit tíz hónapi nehéz küzdelem után sajátítottunk el. Huszan—huszonötön látogattuk a Kovács bácsi előadásait, fiuk, lányok vegyest. Vízga után persze mindig ismétlődött az abból kifolyó jelenet, hogy mi nem, szülőink pedig akarták, hogy Kovács bácsinak az iskolaszék e célra átengedett egyik tantermének szorgalmas látogatói legyünk. Mi állást foglaltunk e kegyetlenség ellen, de hát szülőink győztek. Később nem bántuk meg, mert hát ez a tanítás nem volt olyan rendszeres, mint évközben s itt olyan játékokat is kulturálhattunk, a mi egész éven át el volt tiltva.

Az iskola örösi épület volt, fiuk lányok részére, udvara kőfállal kettéválasztva. A kőfállat, valamint a folyosót ajtók kötötték össze,

hol a tanítók és tanítónők a közös tanácsterembe juthattak, mely az épület közepén állott. A véletlenül nyitva feledett ajtón ha valamelyik gyermek átlopódzott, nagy büntetést kapott érte. Nem akarták a tanítók, hogy a két nembeli újság szabadon érintkezzen. Hyenkor persze megszűnt a tilalom, a mi nagy vonzerőt gyakorolt aztán a privátistákra.

En különösen örültem a vakációnak már előre, hogyne, hisz' a lányos játékokat ki nem állhattam, a fiuk társaságát mindig többre becsültem saját nembelimenél. A kifutó, bige többet ért nekem száz babaruhánál és főzőedénynél.

8, 10, 12 évesek voltunk. Csupán egy fiu haladta mng ezt a kort. 16 évet számlált és a hatodik reálba járt. Hogy velünk lehessen, minden év végén hozott haza egy-két szekundát, hol francziából, hol németből. Gyűlött minden idegen nyelvet, nagy chauvinista volt. Azt tartotta, ha a német akar vele beszélni, hát tanuljon meg magyarul. Sokszor mondta, csak azért bukom meg, hogy magukkal lehessenek. Gyuri volt persze a grata perszonánk. Minden ügyünket bajunkat neki panasztuk el. Irántam különös atyai érzelmeket táplált. Az én tíz éves szívem titkon érte dobogott, mert e tekintetben tul tettem minden társamon. En már tudtam ábrádozni, ismertem az ideál szónak fogalmát. Olyan boldognak éreztem magam, ha megvédett a többi lányoktól, kik bizony gyakran megczibálták volna az én örökké boglyas hajamat, mer' hát egész speciálitással

tudtam mindeniknek külön-külön borsot törni az orra alá. Csufoltak is, haragudtak, meg irigykedtek is rám e miatt eleget. Hogyne, hisz voltak közöttünk tizenegy—tizenkét éves lányok is, kikre Gyuri rá sem nézett. A haraguktól nem féltem, attól megvédett az ideálm, a ki mindig mellettem termett, ha ilyen kritikus helyzetbe jutottam.

Az irigykedésük meg . . . Már ekkor azt tartottam, hogy inkább tíz irigy, mint egy szánakozó.

Volt a privátisták között egy kis realista. Másodikba járt az osztály eminense. Vézna savanyu arcu kis fiu akkora szeplőkkel, mint egy jó nagy lencse.

Csedő Géza szépírást és francziát tanult Kovács bácsitól, rettenetesen irt, egy kezdő girbe-gurba ákom-bákomja semmivel sem különbek az ő vonásainál. A kezei egész a manzsettájáig tintásak folyton, hisz' reggeltől estig irt szegény. Persze nem mindig azt, a mit Kovács bácsi a táblára előírt, vagy ütem szerint előmondott, hanem mást. Leveleket. És hozzám. Hő érzelmeket talált irántam s ennek nem tudott hogyan, mimódon kifejezést adni. A nevemet becéző jelzőkkel díszítve több százszor leírta s a fiókomba lopta.

— Tartozik magának ez a csuf név? — kérdeztem gyakran.

— Ez a legszebb név a világon, — mondta.

Szinte sugárzott az arca, ha beszéltem vele, pedig ez ritkán esett, kitűnően értettem

közbejött egy incidens, mely valószínűvé teszi, hogy *Perczel a Ház elnöki állására sem fog reflektálni*. A magyar földhitelintézet ugyanis Perczelnek egy üzletigazgatói állást ajánlott fel *jelentékeny fizetéssel*. A Bánffy kabinet belügy-miniszterétől tudva van, hogy vagyoni helyzete nem valami fényes, sőt inkább koronkint pénzügyi zavarokkal küzd. Ezeknek a zavaroknak kellemetlenségeit gyakran fokozott mérvben érezte eddigi exponált politikai állásában és késékvül fokozott mérvben fogja érezni akkor is, ha a ház elnöki méltóságát elfogadja. Ez a méltóság ugyan szintén évi 12.000 forinttal van dotálva, de jelentékeny reprezentációs kiadásokkal jár. Ilyenformán Perczelnek szabad választása van a között, hogy a méltóságot és hatalmat választva továbbra is küzködjön vagyoni zavarokkal, vagy elfogadja-e a földhitelintézeti ajánlatot, melylyel méltóság és hatalom nem jár ugyan, de a melynek elfogadása kétségekívül módot fog neki nyújtani arra, hogy vagyoni viszonyait rendezze.

Abban az immár tehát nagyon valószínű esetben, ha Perczel az elnökjelöltségtől önként visszalépne, Széll Kálmán resignált miniszterelnöknek és a szabadelvű pártnak új elnökjelölt felállításáról kellene gondoskodni. A mai viszonyok között, amikor az új kormányelnök elvül állította fel, hogy a válság megoldásáról a szabadelvűpárt dekorumát minden körülmények között megóvjá, mást mint a szabadelvűpárt tagjait jelölni nem lehet és így gróf Csáky Albin »hivatalos« jelölésére sem lehet gondolni. Értesülésünk szerint akkor *Berzeviczy* Albert jönne első sorban kombinációba amennyiben nem vállalna társat az új miniszteriumban. Ha azonban hely jutna neki Széll Kálmán kabinetjében, akkor Lukács Bélát, a párisi kiállítás kormánybiztosát fogják kandidálni a képviselőház elnöki állására. Mindezek a kombinációk azonban — ismétjük — csak arra az esetre szólnak, ha Perczel Dezső önként visszalépne a jelöltségtől és magyar földhitelintézet által felajánlott a képviselői mandátummal is inkompatibilis igazgató állást foglalja el.

Bánffy hurezollik a képviselőházból.

Budapest, február 23.

A mikor egyszer egy tönkrement földesur — a napi krónika annak idejében följegyezte

— elvesztette minden birtokát és elkótyavetelték ökreit, lovait, ősi kastélyát, bement utóljára kastélyába, hogy még egyszer körülnézzen ott. Az új birtokos udvariasan fogadta és azt mondta neki, vigyen magával valamely emléktárgyat; bármit ha a legnagyobb értékűt is. A tönkrejutott birtokos élt az engedéllyel. Kiment a parkba, leszakított egy rózsát, a gomblyukba tűzte, s megköszönve a figyelmet, vidáman távozott.

Ez jutott eszünkbe ma, a mikor hírt kaptuk annak, hogy báró *Bánffy* Dezső bucsulátogatást tett a képviselőházban és a miniszterelnöki asztalnál. Ma délelőtt háromnegyed tizenegyre a volt miniszterelnök bement a képviselőházba. Ott előbb a jegyzői szobába lépett. Aztán benyitott a teljesen üres ülésterembe. Melancholikus arckifejezéssel odament a miniszterelnöki asztalhoz, kinyitotta az asztalfiókját, kivett belőle mindent, a mi benne volt, a zsebébe gyömöszölte, azután eltávozott és a lakására hajtatott.

Igy hurezollik ki báró Bánffy Dezső a képviselőházból. Zsebébe dugott mindent, a mit ott hagyott, vagy ott kapott volt. Nem tűzte gomblyukba, talán az ablakába sem teszi ki. Tönkre jutott ő is, mint az a bizonyos földesur, de vajjon az utolsó értékű tárgy, a melylyel meg sem kínálták, rózsá volt-e? Nagyon hisszük, hogy inkább tövisesek voltak, a melyek szurtak talán egykor, talán szurnak most is, talán sebeznek ezután is. Hogy mit gondolt mialatt ott állt az üres teremben, azt persze nem tudjuk. De valószínű, hogy jól körülnézett a teremben. Fölpillantott talán az elnöki emelvényre, a honnan büszkén szállt le a miniszterelnöki bársonyszékbe, a mely ime kicsuszott alóla. Vagy odanézett az ellenzéki padsorokra, a honnan sok nyájas szó hangzott feléje, s talán visszafordulva végig siklott tekintete pártjátak padsorain, a hol annyiszor készségesen álltak föl vele szavazni. Talán egykor, ha emlékiratait megírja, megtudja majd a világ, hogy mi volt az a fontos és becses tárgy a mely miatt bucsulátogatást tett a házban. De magához vette, elvitte és emléktárgyai közt őrizni fogja. Az óramutató éppen 11-en állt, amikor kilépett megint s bezárult mögötte a vezető politika ajtaja.

tük ki az indulást. Zsuzsa vezetése alatt mentünk és nálunk gyűltek össze a kirándulók. Csak tizen voltunk a legjobb barátok. Persze Géza sem maradt ki. Pazarul élveztünk. Játsoztunk kifutót, csapót, cziczát és mit tudom én még mi mindent. A csapónál szegény Géza én miattam nagyon elesett, a térdét véresre ütötte. Zsuzsa néni segítségével kötöttük be az én megvizesített zsebkendőmmel.

— Fáj? — kérdeztem részvétellel.

A szemei tele gyűltek könnyel, de azért mosolyogva felelt:

— Egy kicsit.

Hamar napirendre tértünk a dolog felett. Tovább játszottunk. — A közeli torony órája négyet ütött. A játékot persze félbe hagytuk és a Zsuzsa elemőzsiás kosara körül csoportosultunk. — Zsuzsa a kitűnő édes máléból mindenkinek juttatott, az osztásnál csak Géza hiányzott.

— Majd eljön mindjárt. — mondta Jenő, egyik kis társunk, csak tessék félre tenni a részét.

Néhány percz múlva mutatkozott is, de csak a távolból. Jenő közeledett hozzám egy kis csomagot tartva kezében s azt nekem nyújtá, mondván: »Géza küldte, de ne mutassa senkinek.«

Nagy érdeklődéssel vettek körül a többiek, mert daczára a nagy titkolódásnak, Jenő oly hangosan adta át az üzenetet, a mint

A békekötés.

Budapest, febr. 23. (Saj. tud. táv.)
Ma délután ment végbe hazánk parlamenti életének egyik legnevezetesebb ténye — a kékekötés.

Délután gyűltek egybe 5 órakor a képviselőház tanácskozó termében az ellenzéki békedelegáció tagjai mind a tizenketten és Széll Kálmán. A kölcsönös engedékenység folytán létrejött egyezség megszövegezve ott feküdt előttük, melyet előbb felolvasták s azután a jelenlevők mindnyájan aláírták.

A compromisszum tartalma ugyanaz, amit tegnap röviden előadtunk. Megemlítendő még a választási törvény revíziójánál az a föltétel, hogy az adóhátralék ezután ne képezzen akadályt a választói jog gyakorlásában.

A borpancsolók üldözése.

— Elismerés a miniszternek. —

Hogy *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszter erélyes üldözőbe vette a borhamisítókat, akik mindenféle pancsokkal rengeteg vagyont harácsoltak össze, a lelketlen borhamisítók tömörültek s pénzzel, befolyással igyekeznek a miniszter erélyét megbénítani.

A czéljaiknak megvásárolt lapokban gombomba cikkeket iratnak embereikkel a legképtelenebb híresztelésekkel igyekeznek a közvéleményt félrevezetni.

Vakmerőségükben annyira mentek, hogy a dunántúli termelő gazdákra ráfogták, miszerint a miniszternek a hamis borok üldözésére irányuló erélyes eljárása folytán egyes községekben fel akarnak lázadni s így a borpancsolók üldözésének vérengzés lesz a következménye.

Mennyire alaptalan állítás ez, eléggé igazolja a következő közlemény, melyet a *Pécsi Közlöny* után adunk:

Meghazudolt borhamisítók. A zalamegyei kisgazdákról az utóbbi időben azt a hírt terjesztették a borhamisítók, mintha köztük lázadás készülne azok miatt az erélyes rendszabályok miatt, melyeket a kormány, *Darányi* földmivelésügyi miniszter kezdeményezésére, a bortörvény szigorú végrehajtása végett életbe léptetett. Ezek a híresztelések fölháborodást

csak a torkán kifért. Kiváncsian bontottam ki, egy nagy darab krumplicukor volt benne az én legkedvesebb czukrom és egy levél. Ezt már csak a Gyurka társaságában olvastam el. A levél szóról szóra így hangzott:

»Édes Rózsika! Ha megígéri, hogy Gyurkával nem beszél többet, mindennap veszek magának krumplicukrot, míg csak nagy leszek, akkor aztán elveszem feleségül.«

A levél nagyon meghatott, különösen az a rész, melyben a czukorra szóló ígéret volt. Ez végre igen kecsegtető ajánlat, hisz nem adhattak volna nekem annyi krumplicukrot, a mennyit elfogyasztani bírtam. A másik rész azonban Gyurkát egész felbőszítette. Miután jól kidühösködte magát, e merész ajánlat fölözt hozzám fordult:

— Én is feleségül akarom majd magát venni, — mondá — most válasszon közte és köztem.

Nagy dilemmába jutottam. A czukor nagy vonzerőt gyakorolt reám, de Gyurka csak külföldi gyerek volt.

— No — sürgetett Gyurka — ő vagy én.

— Maga, — szóltam végre határozottan.

— No jó, akkor visszaküldjük a czukrot is meg a levelet is.

A levél hátára írt valamit s egy éppen

Márzius 5. A szépitési egyesület közgyűlése d. e. 11 órakor. jogakadémia dísztermében.

Márzius 5. Gazdasági előadás Mező-Keresztesen. (Előadók: Abonyi Károly és Molnár Lajos.)

Márzius 5. A szépitési egyesület közgyűlése a vármegye nagyerőműjében d. e. 11 órakor.

Márzius 19. A hegyközség közgyűlése, a városházán d. e. 11 órakor.

* **Uj anyakönyvvezetők.** A m. kir. belügy-miniszter Biharvármegyében anyakönyvvezetőkkel a dobresti kerületbe *Keszthelyi* László s. jegyzőt, a dragonyesdibe pedig *Kovács* Endre körjegyzőt, továbbá anyakönyvvezető helyettesekké, a tárkányi kerületbe *Boros* Lajos ev. ref. tanítót, a dragonyesdibe *Zámbó* Imre okleveles jegyzőt, az urszádiba *Rojthy* Péter s. jegyzőt, a bályokiba *Tötös* Eduard s. jegyzőt, a farkaspatákiba *Kaba Laszkarati* Jenő jegyzői irnokot, az ujlétaiba *Erdélyi* Gyula ev. ref. tanítót s végül a révibe *Erdélyi* Gyula jegyzői irnokot nevezte ki és valamennyit a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbizta.

* **A polgármester veszélyben.** Említettük, hogy dr. *Bulyovszky* József polgármester a napokban Budapesten járt a város ügyében. A polgármester budapesti tartózkodása alatt nagy veszélybeu forgott. Egyik napon bérkocsin hajtattott a köruton a polgármester, mikor az utánuk jövő villamos már közel ért s e pillanatban egy másik kocsi a dr. *Bulyovszky* kocsija elé hajtott. E veszedelmes pillanatban a polgármester nem vesztette el léleleljenlétét s egy merész ugrással a kövezeten termett. Alig ugrott szerencsére a polgárnagy, a villamos nagy erővel a bérkocsinak ment és azt összetörte. A tanács tagjai, mikor a könnyen végzetessé válható balesetét a polgármester elbeszélte, melegen gratuláltak szerencsés megmeneküléséhez.

* **Alakuló ülés.** A nagyváradi iparos-tanoncz iskolákra felügyelő bizottság tagjait a január havi közgyűlés megválasztotta. Az ipar-tanács a saját részéről *Bogdán* József csizmadia iparost és *Jankovich* János ipar-tanácslelti főjegyzőt, az ipariskolai tanácslelt pedig *Szűts* Izsó igazgatón kívül dr. *Szombathy* István tanárt küldte ki az ipartanodai bizottságba. — Alakuló ülését február hó 28-án délután 3 órakor tartja meg a bizottság, amikor elnököt és jegyzőt választ.

* **Nagy a nyomor.** A koldusok nagy számán kívül sok más dolog eléggé bizonyítja, milyen nagy a szegénység, a nyomor Nagyváradon. Egy ilyen szomorú jelenség az is, hogy a városi tanácshoz napról-napra érkeznek könyöradományok iránti kérelmek. Természetesen a tanács csak korlátolt számban tehet eleget a kérelemnek, mert már igen nagy összeget fizet ki könyöradomány címén havonta a városi pénztár.

* **Pályázatok a nagyváradi kir. törvényszéknél.** A nagyváradi kir. ítélőtábla elnöke pályázatot hirdet egy albirói és egy aljegyzői állásra. Pályázati kérvények 2 hét alatt nyújtandók be a nagyváradi kir. ítélőtábla elnökénél.

* **Kele-jégaszaló-gép?** Nagyvárad városa Kolozsvárról már beszerezte a vágóhidra és a többi jégvermekbe szükséges jeget s így a jégkészítő gép felállítása nem égetően sürgős. A város a kérdés halasztásával nyer, amennyiben mindég több ajánlat érkezik a városhoz a jégkészítő gépre s így a verseny folytán alkalmas lesz a városnak az árat lenyomni. Különbén még az is kérdéses, hogy ezt a drága dolgot beszerezze-e most már a város. Hisz ilyen abnormis tél csak rendkívül ritkán fordul elő.

* **Az iskola-mulasztók ellen.** Sok kellemtelenséget okoz és némi tekintetben igazságtalan is, hogy az iparos tanulók iskola mulasztásáért mindig az iparost büntetik, akár előidézte a mulasztást, akár nem. Nagyvárad város tanácsa tegnapi ülésén számos I fokú ítéletet feloldott, részben azért, mert az illető

tanulók nem lettek kihallgatva. A tanács eljárásának az lesz a következménye, hogy ha bebizonyul, miszerint az illető iparos nem hibás az iskolamulasztásért, a büntetés legalacsonyabb fát alkalmazzzák. Így sem igazságos, de a miniszteri rendeletnek elég lesz téve.

* **Madarász József a francia főkonzulnál.** *Madarász* József korelnök tegnap visszaadta gróf *Turenne* francia főkonzulnak tegnap nálla tett látogatását, de *Turenne* nem találván otthon névjegyet hagyta ott. Érdekes, hogy *Madarász*, ki különben mindig gyalog jár, most dekorum kedvéért fiakkereken hajtattott *Turenne*hez.

* **A pécsi borok ára.** A müborokat kéréletlenül kezdi a közönség üldözni. A pécsi borgyárosok üzlete teljesen pang. Annál nagyobb keresletnek örvendnek azonban a pécsi szőlősgazdák borai. Ezek borai oly kapócsak, hogy hectoliterjét az idén 2—4 frtjával drágábban adták el, mint tavaly. A Balaton vidéken s Egerben még drágább a bor. Hectoliterjét 6—8 frttal adják drágábban mint tavaly.

* **Adomány a jegyzők nyugdíjalapjára.** A »Biharmegyei Takarékpénztár« a községi és körjegyzők nyugdíjgyesületének javára 25 frtot adományozott.

* **Az ujságírók nesztora.** A bécsi *Fremdenblatt* szerkesztője *Blumeneron* Lipót lovag tegnap ünnepelte születésének 95-ik évfordulóját. A jubiláus ugy testileg, mint szellemileg még oly friss, hogy mindennap szigorú lelkiismeretességgel jelenik meg a szerkesztőségben s versenyt dolgozik a fiatal gárdával. Bátran fel lehet tenni, hogy a nagyvilágon ő a legöregebb hirlapíró.

* **Építkezési engedélyek.** A tavasz közeledtével tömegesebben érkeznek a városhoz az építkezési engedélyezése iránti kérvények. A városi tanács tegnapi ülésén a következőknek adott építkezési engedélyt: *Stettner* József *Menház-utczán*, *Lázár* Lajosné *N.-Malom-utczán*, *Szathmáry* Ferencz *N.-Magyar-utca*, *Popovich* Gusztáv *Füzes-u.*, *Tátray* Sándor *Hármas-u.*, *Krampanzky* Lajos *Hármas-u.*, *Tokay* Bálintné *N.-Pecze-u.*, *Gottfried* Lujza *N.-Magyar-u.*, *Mihelyi* Pál *Körözspart*, *Tiringer* Ferencz *Posta-u.*, *Czinczár* Lajos *N.-Kut-u.*

* **Visszaélések a borarúlással.** A városi fogyasztási adóhivatal azt tapasztalta, hogy egyes kis és nagykereskedők visszaéléseket követnek el az ita okkal, amennyiben különösen a bort kézben és szekereken árulják, azzal hálznak, közönséges borokat pecsételve kínálnak. Ezáltal a szolid kiskereskedőknek kárt okoznak. A városi tanács megkeresi e tárgyban a pénzügyigazgatóságot, hogy a visszaéléseket ellenőrizze.

* **Leforrázott gyermek.** Megrendítő szerencsétlenség történt tegnap *Körösszeg-Apáti* községben. *Oláh* István odavaló gazdának volt egy kis négy éves fia, akit szülei bezártak a házukba, míg ők az erdőbe mentek fáért. A gyermek egy darabig csendesen feküdt fekvő helyén, később azonban felkelt s járkálni kezdett, majd egy székre fel állott s a szobában lévő tüzhelyről egy nagy fazék forró vizet magára rántott. A gyermek oly súlyos égési sebet szenvedett hogy rövid idő múlva meghalt.

* **A botranyos gyufaskatulya.** A »Tiszántul« mult évi valamelyik számában említést tett arról a vakmerő tettről, hogy *Gyulán* *Reisner* Emánuel gyufagyáros olyan gyufás dobozokat hozott forgalomba, melyeken az *Ur* *Jézus* *Krisztus* gunyúgyává van téve. Ez ideig halasztódott ez a dolog de most elérte végzete a vakmerő gyufagyárost. Ez ideig azért nem lehetett eljárni ellene, mert nem volt kéznél egy ilyen doboz, s ekkor *Gróh* Ferencz prépost-plébános bemutatta azt dr. *Lukács* György főispánnak, ki szintén megbotránkozott e vakmerő támadáson, s megindította a hivatalos eljárást a gyáros ellen. A rendőrség házkutatást tartott s lefoglalt 58,000 drb dobozt. Miután már ezen gyalázatos merényletet üzi, több ezer darabot hozott forgalomba. Az ügy most már a bíróságnál van, s bizton reméljük, hogy el fogja

venni érte méltó büntetését. *Reisner* vallomása szerint a dobozok a budapesti »*Kosmos*« műintézetben készültek.

* **Joghallgatók párbaja.** Véres kardpárbaj folyt le tegnap délután 4 órakor Budapesten az *Arlov-féle* vivóteremben ifj *Örley* *Kálmán* és *Almady* *Géza* joghallgatók között. *Örley* *Kálmán* a fején súlyosan megsebesült s eszméletlen állapotban szállították el atyjának, *Örley* *Kálmán* országgyűlési képviselőnek *Nagydiófa-utca* 3. sz. a. levő lakására.

* **Tüzeset.** Tegnap este fél 7 órakor erős harangkongással jelezték a ref. templom örtornyából a tüzet. A város délnyugati részén élénk vörösség tünt fel. A járó-kelők tömegesen siettek a tűz színhelye felé. A Gyepsoron levő egyik hosszú épület, melynek *Fopescu* körjegyző a tulajdonosa, már teljesen lángban állott mikor a tüzoltók odaérkeztek. Az épületben *Weisz* *Arnoldné* mulatóhelyisége volt. Ennek egyik kis helyiségében keletkezett a tűz s innét terjedt fel a padlásfeljárón keresztül a padlásra. A tüznél megjelent *Mezey* *Mihály* főparancsnok, *Rimlér* *Károly* főkapitány. Kivonult az őrség a várból és huszárlaktanyából. Este 8 órára a tüzoltóság teljesen eloltotta a tüzet. A vizsgálat deríti ki, hogy nem gyújtogatás forog-e fenn.

* **Eltévedt fiu.** *Hajdu* *Flóra* földmivesnek tegnap a váradi nagypiaczon eltévedt egy kis fia. A fiu tegnap a késő esti órákig még nem került meg.

* **Dühöngő fenevad.** A pálinkaivás szenvedélye megmérgezte *Budás* *János* okányi gazdaember egész családi életét. A veszekedő, civakodó családi életnek mintaképe a *Budás* *János* háza, de egyuttal a nyomoruságnak is, mert bizony az iszákosság mellett elpusztult, tönkre ment minden. E hó 16-án reggel 6 órakor jött haza *Budás* *János* tökrészen. Mikor belökte a kis ház ajtaját, nemsokára hallani lehetett az utczán is a dühös szitkozódást, sikoltozást, ami a házban keletkezett. Végre a szomszédok berontottak a házba és *Iván* *László*, *Högye* *Ferencz*, *Nagy* *István* letéperték a dühöngő embert, aki egy élesre fent késsel kergette az asztalkörül családját, hogy *valamennyit leszurja*. A dühöngő fenevadat átszolgáltatták a csendőrségnek, ahol azt vallotta, hogy ittassága miatt akarta elkövetni a végzetes tettet.

* **Kirabolt csür.** *Komádi* mellett *Kerekes* *István* földmives gazdának a csürjét a mult éjszaka ismeretlen tettesek kifosztották, elvittek belőle nagyobb mennyiségű csöves kukoriczát. A lopást éjszaka követték el és pedig olyan ügyesen, hogy a csak pár lépésnyire levő házban mit sem vettek észre. A tetteseket keresik.

* **Elveszett** egy zsemlyeszínű angol vizsla. A becsületes megtaláló kéretik, hogy a rendőrségben megtudható czimen adja át.

Stréber-roham.

Még ki se nevezték, még ki sem egyezett az ellenzékkel, még meg se fejtette az elődje által oly alaposan elnyújt »*Trenga* *Dej*«-t, s már nyakába szakadt a nagyság minden átka. Kétszer huszonnégy óra alatt meguntta az egész életét.

Nem is csinál titkot abból. Mert hiszen elvégre ő sines fából, az ő idegeinek is csak érzékeny vér a regulátora s ha óráról-órára és percről-percra ujjabb imitációk rohamá támad rá, bizony csak ő is felsőhajt: »Súlyos keresztet parancsolsz viselnem. én uram — királyom!«

Mert hiszen tudatában volt ugyan az elvállalható pozíciója nehézségeinek. Meg tudta mérlegelni a kötendő pártegyezségi alku súlyát s a titkos ellenségek fegyvereinek erejét: arra elég erősnek érezte magát. De hogy akkora lavinája szakadjon reá a stréber-rohamnak, a mivel tegnap óta megrohanták — arról halvány sejtélmé sem volt.

Máskor is szépen virágzott Magyarországon, a protekció melegágyán tenyésző mákvirágos kert — mely főként a miniszterválságok boldog évadján fesi ki legszebb bimbóit: ám a mostani virágfakadás bőségre erejű vegetációjáról csak annak lehet fogalma, a ki 5—10 percig az új kertész közelében van.

Az obligát üdvözlő táviratözünt, a posta útján szerénykedő gratulációk garmadáját csak szortírozni, számozni s osztályozni lehet — de felbontani, vagy pláne elolvasni képtelenség. Még ha rendelkezésére állna már a miniszterelnökségi apparatus — az se győzné. Keze-lába kellene oda valamennyi miniszterium igazi és számszerű hivatalnokának — azok talán kihámozni a prezentbe küldött sok üdvöt és boldogságot — aminek a háta megett mindig egy nyitott marku protekciót kobold sandít.

Otthon és az utcán, klubban és értekezleten — amerre csak a lába viszi: az alkotmány mentésre való minden törekvése belebotlik egy-egy rászabadult stréber csapdára. Protekció-üldözöttlen feküdt le tegnap éjjel pihenni; álmában folyton stréberekkel viaskodott, reggel új protezsák verték ki az ágyból, egész nap azok fogták a katuféjkját s mikor estére majd ismét hazamegy — tessék rávigyázni, száz vizitkártyás szerencselovag fog állni sorfalat az ajtajánál.

Amire nem számított ez a zseniális számológépe: az szintén az öthónapos obstrukciónak s a vigasztalan ex-lexnek a szomorú, de természetes következménye.

Magyarország összes stréberei s minden protekció vadász, kinek akármilyen vagy kunyorálni valója volt: 5 hónap óta táncstalanul pattogott a budai vár körül és a politikai viharok minden szel-rohamára fordult, hol jobbra, hol balra a merről a kedvező szellő látszott fujni s ügyes napraforgóként hajlongott a derülő meny felé — mint az új kormányban levő indus felleg.

Bánffy napját s satelles-miniszteri csillagait nem sokra taksálták: azok már nem tehetnek semmit. Várjunk! Jött a hír! Szilágyi lesz! Utezu rohan-tak a Szilágyi-rokonságra és Szilágyi-barátokra. Egyszerre: stopp! megállt a masina; másfelé megy a hajó! Hm! Mi lesz? Ki jön? . . . Ahá . . . ott pököd már a nagy bajuk, vivát Fejérváry! Utezu, rárohantak a Fejérváry suite s úgy floreskált a legujabb Fejérváry-kultusz, hogy még a börzén is megtraktálták. Egyszerre csak megint stopp! Ujra megállt a masina; újra másfelé megy a hajó s a kormányon ott ül az igazi homo novus . . . a Széll! Vivát, ecce a mi kedves emberünk, kibennünk kedvünk tellik; hajrá stréber, gratuláld agyon — nem apád!

. . . És 5 hónapon át kiéhezett, 3 pseudo-elnökjelölt lánczról szabadult, üresbélű stréberhada, fogcsattogtatva mind ráveti magát a szegény homo novusra, hogy az első legyen mindenik, hogy az első kegyek mamáját ő habzsolja fel mind.

Előkerülnek a felső frakkzsebekben 5 hónap óta gyűrődő instanciák, kicserélődnek sebtiben az ajánló levelek, a ketyes vizitkártyák, a miket legyen kegyes a legujabb kegyelmes ur kegyelmesen megemészteni s elintézni mielőbb, lévén ez sokkal sürgősebb és fontosabb, mint holmi pártegyezkedés. meg kvótatárgyalás, a mi ha már idáig meg nem zápult, ezután is várhat még: de az öt hónap óta éhes protekciós ember nem várhat, — mert neki is csak élni kell a hazáért s a hasáért, mi?

Hát persze, hogy persze! És jó Széll Kálmán-nak át kell esni ezen az instanciateljes purgatóriumon. Ezernyi nyit és alattomos stréber-attakot kell álnia, míg átgázolhat a protekció-áradat Lethervízén.

És persze, hogy persze, szivesebben visszamenne ő már, inkább mána, mint holnap boldog Rátóra — s a nagy politika helyett inkább is segítené a kurátor-uraméknak toronyra huzni a bikát.

agyonverni a zseborát és megfejni a zongorát, mintsem, hogy a stréberhadak hallatlan táborával ezt a cirkuszi viaskodást állja.

De hát A-t mondván Bécsben, B-t kell mondanía most már Budapesten is.

Csak adjon Isten neki elég erőt ahoz, hogy végig az alkotmányos alfabetán — boldog ámen-hez is érjen.

Argonautikus.

IRODALOM

A »Szent Gellért« ifjúsági hitszónoklati folyóirat **Mázy** Engelbert dr., **Szinek** Izidor dr., szerkesztésében 7. füzetet a következő változatos tartalommal jelent meg: 1. Böjt III. vasárnapjára. A tisztaságról és eszközeiről. **Jánka** Bernardin, pannonhalmi tanárképző intézeti tanártól. — 2. Böjt IV. vasárnapjára. »A haza minden előtt!« **Ross** Mór, lázzii lelkészétől. — 3. Feketevasárnapra. A halálos bűn. **Szilágyi** Oszkár, pápai gymnasiumi tanártól — 4. Szent Benedek napjára. A lélek uralma a testen. **Acsay** Ferencz, győri gymnasiumi igazgatótól. — 5. Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepére. Mária mint a tisztaság, alázatosság és szegénység példaképe. **Fludorovics** Zsigmond, lévat gymnasiumi tanártól. — 6. Katechetikai beszédek a nagyböjt első öt vasárnapjára. **Ocsényi** Anzelm dr., pannonhalmi teológiai tanártól. III. A hiszekegy negyedik cikkelyéről IV. A hiszekegy negyedik cikkelyéről. V. A hiszekegy negyedik, ötödik és tizedik cikkelyéről. — 7. lelki-gyakorlatok öt szentbeszédben. **Hajdu** Tibor dr., pannonhalmi teológiai tanártól. IV. A bűnbánat.

TANÜGY.

Allatorvosi főiskola. A hivatalos lap tegnapi száma közli a budapesti m. kir. állatorvosi főiskola jóváhagyott szervezeti szabályzatát. Az állatorvosi főiskola feladata: egyrészt az állatorvosi pályára készülő vagy ezen tudományok egyes ágaiban ismereteket szerezni óhajtó egyéneknek az állatorvosi és összehasonlító orvosi tudományok állásának megfelelő kiképzést adni; azokat, kik az előirt előképzettség alapján az állatorvosi tanfolyamot szabályszerűen elvégezték, az állatorvoslás gyakorlására feljogosítani; továbbá az említett tudományokat kísérletek és észleletek útján lehetőleg előmozdítani, állatorvosi és ezzel kapcsolatos egészségügyi szakügyekben legfelső fokon véleményt mondani és a törvényszéki állatorvostan körébe vágó esetekben a közigazgatási hatóságok és a kir. bíróságok megkeresésére szakvéleményeket illetőleg felülvéleményeket adni. A szabályzat többi része a hallgatók fölvetelét, a tanítás tervét, a szigorlatok beosztását és a tanári testület szolgálati viszonyait szabályozza.

MULATSÁG.

A románok hangversenye.

A nagyváradi román intelligencia és ifjúság tegnap este tartotta meg hangversenyyel és színi előadással egybekötött táncmulatságát a Zöldfa szálloda termeiben. A román farsangnak ez az egy mulatsága szokott lenni, melyet minden évben nagy fényvel tartanak meg.

A mulatságon részt vett Nagyvárad és Bihar megye egész román intelligenciája. No de más nem is volt. A bálteremnek két feltűnő alakja volt, két bukaresti jogász, a kik karjukon és mellükön arasznyi széles kék-sárga-piros trikolorral tüntettek. Kiküldött tudósítónkat a jelenlevők közül a következőket sikerült feljegyezni:

Asszonyok: Darabant Geróné (Feketető), Vulcán Józsefné, Kis Döméné, Lázár Aurélné, Pap Miklósné, Pap Vazulné (Budapest), Gál Miklósné (Budapest), Jernea Tódorné, Poperu Józsefné, özv. Onaga Györgyné, Diamandy Józsefné, Hátörz Floriánné (Deés), Gerassin Józsefné, özv. Dicz Sándorné, Pertue Györgyné, Diamady Józsefné

Leányok: Marienesku Délia, Zigre Lizia, Albu Eugénia, Filippán nővérek, Gál Virginia, Papp Valéria (Bpest), Darabanth nővérek (Feketető), Rudov Anna, Genczi Róza, Frigye Eugénia, Jernea Marietta, Bottó Lucrétia, Bukman Jolán, Rednik Maricza, Erdélyi Cornélia, Pap Alexandrina, Geraszin Irén stb.

Notabilitások: Goldis János gör. kel. püsp. helynök, dr. Vulkán József, Marienesku Gy. Athanáz N., Pap Miklós, Buhl Cornél, Popovics János őrnagy, stb.

Az estély hangversenyyel kezdődött, melynek műsora a következő:

1. »Ime a győzedelmi nap«, énekelte az ifj. énekkar.

2. »Santuzza áriája«, részlet Mascagni »Cavalerie Rusticana« operájából, Sanszonette, részlet Gomez »Salvator Róza« operából, Román népdalok, énekelte Pap Valéria, zongorán kísérte Gál Virginia.

3. »A rovinai csata«, M. Eminescu, szavaltta Acs Sándor.

4. Népdalok, J. Vorobehievici, énekelte az ifjúsági énekkar.

5. »Rossignol«, Liszt Ferencztől, »Gavotte, Musette«, E. D' Albert, »Csimpolya egyveleg«, J. Muresan, zongorán előadta Gál Virginia.

A hangverseny minden egyes száma nagy tetszést aratott és a szereplőket megtapsolták.

Ezután következett Molière »Botsinálta doctor« című vígjátékának előadása, melyet a szereplők szép, összhangzatos játékkal adtak elő. Szereplők voltak: Argyelán Izsák, Rednik Mariara, Acs Sándor, Schian Miklós, Jernea Marietta, Mircza Gusztáv, Besan Cornél, Novacovicu György, Erdélyi Cornélia, Rocsin György és Nikorua Vasil.

SZINHAZ.

A Vándormadár sikere. Prém József pályanyertes társadalmi színműve a »Vándormadár«, mint Kolozsvárról érkezett tudósítások jelentik, nagy és zajos sikert aratott az ottani Nemzeti Színházban. A darab tárgya, melyet a szerző a budapesti életből vett, azonnal megkapta a közönséget. Ez a tárgy egészen új, egy árva leány, Katicza története, aki egyik családtól a másikhoz költözik, míg végre maga fészket rakhat. Innen a Vándormadár cím, mely a derék, okos, ezermesterkedő, aranyszívű, kristály leány csuf neve. A sok humoros részletekben gazdag, majd szatirikus elemekkel tarkított cselekményt Katicza viszi s ez a szerep igen hálás. A szerelmi történet keretül üzleti versengések és egy intrikus ügynök leleplezése szolgál. Már a pályázati jelentés erősen kiemelte az alakok élethelyességét s a briliáns tehnikát; e dicséreteket mindkét esti előadás teljesen igazolta. Turcsányi Olgát, ki a főszerepet játsza sokat tapsolták s a szerzőt, ki személyesen rándult le Kolozsvárra, minden felvonás után többször kihívták, Bölöny József intendáns neje pedig gyönyörű babékoszorúval tüntette ki Prém Józsefet.

Igazságszolgáltatás.

Véres egzekúció. A pestmegyei Tass községben történt, hogy Kohn Sándor egy ezer ötszáz forintos váltóra bepörölte Mészáros Máté koreszmárost, aki a tárgyaláson kijelentette, hogy a váltó hamis. A törvényszék mindezzel marasztaló ítéletet hozott s ennek alapján Köhn lefoglalta Mészáros minden ingóságát. Az árverés napján Mészáros elkeseredésébe berontott Kohnhoz s revolvert szegzett a melléne. Köhn a köcsgházára menekült, de Mészáros utána futott s a szerencsétlen embert a fél falu szemelátára agyonlőtte. Azután behajtatott Kalocsára az ügyészségre, amely letartóztatta. A kalocsai törvényszék erős fölundulásban elkövetett emberölésért tizenkét esztendői fegyházra ítélte a vádlottat. Ezt az ítéletet a kir. tábla is helyben hagyta. A kir. kuria Farkas Géza előadása

mellett ma megváltoztatta a két első bíróság ítéletét, s tekintettel az enyhítő körülményekre, *nyolcz évi fegyházra* szállította le Mészáros büntetését s ebből is másfél évet kitöltöttnek vett a vizsgálati fogsággal.

A kilenczvenhatezer forintos sikkasztó. Tóth Kálmán postásikkasztó bűntényében, a kit a kir. törvényszék 6 esztendei fegyházra ítélte, ma hirdették ki a másodbíróság ítéletét. A királyi tábla az elsőbíróság ítéletét indokainál fogva helybenhagyta.

A kincstár és Pettkó László. A budapesti polgári törvényszéken most érdekes polgári pör folyik, amelyben a magyar királyi kincstár és Pettkó László az »Országos Törvénytár« sikkasztója állnak egymással szemben. A mikor Pettkó László eltűnt, azaz hogy külföldre szökött, a kincstár polgári pert indított ellene az elsikkasztott 47,000 frt erejéig. Időközben Pettkót elfogták Münchenben, haza is hozták és megindult ellene a büntető eljárás. Ekkor a polgári per iratait áttették a büntető törvényszékhez, amely Pettkó elítélésekor viszont polgári perre utasította a kincstárt az elsikkadt 47,000 frt iránt. A polgári perben a kincstár követelése valószínűleg teljes fedezetet kap, mert Pettkónak még volt 35,000 frtja és a többire nézve rokonai hajlandók fedezetet nyújtani. A kincstár kára tehát a polgári per befejeztével teljesen megtérül. Csakhogy ez kissé sokára lesz, mert a polgári törvényszék tegnapi tárgyalásán csupán azt határozták, hogy a praejudikáló büntető iratokat beszerzik előbb, mielőtt ítéletet hoznának.

A nagyvárad kir. tábla elintézett ügyei.

Előadó: *Nagy Ferencz.*

148. Süveges Zsuzsánna magzatelhajtás — h. hagyva.
250. Szabó Ilie lopás — megváltoztatva.
253. Pogána Juon íelm. ágbeli rokon elköv. testisértés — r. megvált.
256. Halász Gyula testisértés — h. hagyva.
178. Pataki József s társa lopás — megváltoztatva.
192. Gávrís Pável testisértés — megvált.
193. Boros Demeter testisértés — megvált.
194. Szenczi Lajos lopás s más büntetendő cselekmény — megvált.
237. Mása György testisértés — r. helyben hagyva.
219. Bur György közcsend ell. kihágás — megvált.
271. Fischer-Halász Jakabné közegészség ell. kihágás — rendelet.
273. Gubás Iovanka rágalmasz — helybea hagyva.

Előadó: *Fráter Imre.*

2505. Déró Márkné — Özv. Lupej Petruné — h. hagyva.
2621. Mlagyán Tógyer — özv. Jova Miklósné st. — feloldva.
227. Braun D. Dániel s. t. fegyveres erő elleni vétség — h. hagyva.
525. Lestyán Anna s. t. magzat elhajtás — h. hagyva.

Előadó: *Harmathy Károly.*

238. Buka Ferencz testi épség ell. kihágás — rendelet.
426. Farkas Mihály szánd. emberölés — h. hagyva.
4564. Horgos Tógyer sikkasztás — részben hagyva.
4705. Vljajka Mitru lopás, orgazdaság — h. hagyva.
4706. Miklován Péter lopás — h. hagyva.
4719. Szegedi Mária testisértés — részben megvált.
4737. Ifj. Csatlós Pál testisértés — helyben hagyva.
4739. Somogyi László lopás — részben megváltoztatva.

4706. Khrucis Elek lopás — részben megváltoztatva.

4807. Meliska Márton testisértés — helyben hagyva.

4914. M. Roksizin János becsületsértés — r. megvált.

4915. Szilágyi Jánosné s. t. szem. szabadság sértés — h. hagyva.

404. Pap L. László rágalmasz — feloldva.

REGÉNY-CSARNOK.

A szegvári nábob fia.

— Elbeszélés. —

Írta: Mándoky Sándor.

6

Fiam!

Midőn e sorokat olvasod, én már leszámoltam az én teremő Istenemmel és örök Birámmal, ki irgalmazson az én szegény bűnös lelkemnek. — Sokáig küzdöttem magammal, hogy beavassalak-e féltékenyen őrzött, egyetlen titkomba, vagy a szívembe zárva elvigyem azt magammal örökre síromba?! — A te javadrt és okulásodra, az előbbemre határoztam el magam. — Egy egész életet akarok beszámolni neked. — Egy élettel, mely boldog lehetett volna; mely áldással kezdődött, de melyben a boldogságot csakhamar bánat, az áldást — átok váltotta fel. — És én, a ki soha senki elnézését nem kérte, kértem, — most, halóporomban kérem a tied. Jogom van hozzá; a fiam vagy — a gyermeki szeretet is kötelességgé teszi azt. Nem mentegetem magam, nem szépítem tetteim. Oly hiven és igazán mondok el mindent, ahogy az örök, mindentudó Birónak számolandok be egész életem minden gondolata, szavai és cselekedeteivel. — Fiam hallgasd meg a te szerencsétlen édes atyádat.

Mikor a hallei gazdasági iskolából kikerültem, nagyatyád, ki jómódu birtokos volt, — gondozásomra bízta szegvári tanyáját. Csakhamar megismerkedtem Bódy Zsuzsannával, egy szomszéd birtokos leányával, kit ezelőtt harmincznégy esztendővel feleségül is vettem. Két évig a boldogság és megelegedés fészke volt az én kicsi portám. A jó Isten egy szép fiucskával, az én felejthetetlen Laczikámmal is megáldotta tisztes frigyünket; kit aztán alig három éves korában ragadott el mellőlem a bosszualló halál. — Az 1863-ik esztendő nagy inséget hozott az országra; nekem pedig akkor is künő termésem volt. A buza ára roppantul feiszökött. Hogy gabona készletem mentől jobban értékesíthessem, felmentem Pestre, személyesen kötendő meg az eladási szerződéseket állandó kereskedőnkkel. — Az üzlet pompásan sikerült és én már a hazamenetelről gondolkoztam, midőn egy este összetalálkoztam Dernay Péter földbirtokos jóbaráttal, kivel együtt végeztem a gazdasági intézetet. — E nem remélt találkozás nagy örömnökre szolgált. Elhatároztuk, hogy együtt töltjük az estét. Dernay azt indítványozta, hogy menjünk előbb színházba, mert egy híres tánczosné mutatkozik be a pesti közönségnek; az előadás után pedig betérünk a »Zrinyibe« és csinálunk egy görbe estét a régi barátság, — dg a jó üzlet kontójára.

»Tudodt cimborám, te is eltemetted a legénységed — én is. Hanem azért, Isten neki! ma kirugunk egy kicsit a hámból. Az asszonyok odahaza tán csak nem haragudna meg érte. Ugy is tudják, hogy a falusi ember pesti látogatásának ez a rendes sora.

Elmentünk a színházba. — Bárcsak sohase tettem volna oda be a lákam. Az az átkos este örökre emlékezete maradt előttem. — Akkor láttam meg először azt, ki elvette az eszemet, akiért megmérgeztem, tönkre tettem egész életem, — ott láttam meg a híres szépségű tánczosnőt Montilla Kamillát. — Halálosan belebolondultam. — Bele bujt az ördög. — Birnom kell azt a nőt, ha az életem adom is érte. Egész éjjel a fejemben motoszkált ez a bűnös gondolat. A zene, a bor, a vig társaság, mind nem tudta elfeledtetni velem, sőt még jobban izgatta az én lángkapott, örült szenvedélyemet.

A feleségemnek irtam, hogy egy pár nappal tovább kell Pesten időznöm, mint eljövetelemkor hívé; csak legyen nyugodtan, zsákoltasson, hogy mire a kereskedő leér, a szállítást ne akadályozza semmisen. — E pár nap alatt alkalmat kerestem, hogy a bájós Kamillával megismerkedhessem. — Sikerült. — Csodálatos teremtése volt az Istennek; csupa tűz, csupa szenvedély. — Udvarolni kezdtem neki. — Hogy inkognitomat annál jobban megőrizhessem, Kamilla előtt, mint Fehér Menyhért vállalkozó szerepeltem.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Mária Immaculata halála.

Bécs, febr. 23. A délelőtt folyamán nagy tolongás volt a Burg plébánia-templomában, hol a közönség 8 órától 12-ig megnézhetette Mária Immaculata főhercegnő ravatalát. (Magy. Tav. Ir.)

Pulszky Ágoston balesete.

Budapest, febr. 23. (Saj. tud. táv.) Pulszky Ágoston országgyűlési képviselőt ma a fővárosban súlyos baleset érte. A Muzeum-körút és a Kossuth Lajos-utca sarkán a villamosról leakart ugrani, de ugrásában elesett s halántékán súlyos zuzódásokat szenvedett. A megsebesült képviselőt eszméletlen állapotban vitték lakására.

Faure Félix temetése.

Budapest, febr. 23. (Saj. tud. táv.) Mint Párisból jelentik, Faure Félix köztársasági elnök temetése ma ment végbe királyi pompával, melyen részt vett Loubet az új elnök, az uralkodóházak képviselői s a franciaországgal szövetségben álló ázsiai és afrikai államok követségei.

A nép a temetés alatt nyugodtan viselkedett, rendzavarás egyáltalán nem történt.

A rendőrség készen áll minden eshetőségre. Hire jár ugyanis, hogy estére óriási tüntetéseket rendeznek az új köztársasági elnök ellen, melynek vezetői a royalisták. A rendőrség mintegy 10,000 drb Fülöp orleansi herczeg képére veretett emlékermet kobozott el egyesektől és 5 érem-verő készüléket.

A temetésre érkező Loubet köztársasági elnököt dobpergéssel s trombitával fogadták.

Az egész vonalon, merre a temetés elhaladt, semmi rendzavarás nem történt. Egy helyen kiáltották csak:

— Éljen a hadsereg! Éljen Oroszország.

Összeesküvés.

Budapest, febr. 23. (Saját tud. táv.) Brüsszelből jelentik a következőket: Az Orleánsi herczeg titkára megerősíti azon szállongó hírt, hogy a herczeg Franciaországban összeesküvést tervez. Legközelebb állépi a határt, ahol hívei fegyverrel kezükben fogják várni s ezeknek élére áll.

A párisi lapok követelik az összeesküvők kiutasítását.

Egyetemi ünnep tüntetéssel.

Budapest, február 23. (Saj. tud. táv.) Pétervárról táviratozzák, hogy az egyetem tegnapi alapító ünnepén a diákok összeültek a rendőrséggel és a köz-

kokkal. Sok diákot letartóztattak. A kihágásra a rektornak egy rendelete adott okot, amely szigorú büntetés terhe alatt megtiltotta a szokásos utcai körmenetet. A tüntetést, amelyet a téli palota előtt akartak rendezni s amelyen körülbelül 600 diák vett volna részt, a kozákok megghusították.

A franciaországi események.

Páris, febr. 23. Egyes lapok ama hisztelésével szemben, hogy Faure elnök az Elyséen kívül betegedett meg és rejtélyes körülmények között hunyt el, Le Gall kabinet igazgató a »Figaró«-ban óráról-órára elmondja, mit tett Faure élete utolsó napján és konstatálja, hogy Faure egész nap egy pillanatra sem távozott az Elysééből.

Páris, febr. 23. A »Matin«-nak azt jelentik Brüsszelből, hogy az orleansi herceget folyton megfigyelik francia titkos ügynökök és Viktor Napoleon herceg detektívjei. (Magy. Táv. Ir.)

Szudáni-hír.

Kairó, február 23. A kalifa, aki még Kordovan területén van, számos hívével észak felé vonult és rablótámadásokkal nyugtalanította az arabokat. Ambár a kalifa további tervei még ismeretlenek, óvatosságból mégis visszahívták állomására H u n t e r tábornokot, Omdurman kormányzóját és a többi szabadságon lévő tiszteket. (Magy. Táv. Ir.)

A „Bulgária“ katasztrófája.

New-York, február 23. A »Vittoria« gőzös a »Bulgária« gőzösnek négy emberrel, akik egy csónakon hanyódtak, Balmoreba érkezett. (Magy. Táv. Ir.)

A dalmát tartománygyűlés.

Zára, február 23. A tartománygyűlést tegnap nyitotta meg B u l a t tartománygyűlési elnök Ó Feiségére mondott háromszoros hoch-hal, amelyet a tartománygyűlés lelkesen visszhangoztatott. A helytartó fölolvasta a császári üzenetet, válaszul a tartománygyűlés feliratára. (Magy. Táv. Ir.)

A Fülöp-szigetek.

New-York, február 23. Ma érkezett manilai táviratok szerint a Nebraszka-vezred 300 filippinót, három angol mértöldnyire a Pasig folyótól, visszavert és nagy veszteséget okozott nekik. A harczerén 21 elesett fölkelőt találtak. Az amerikaiak részén három ember megsebesült. Negros sziget bensülöttjeinek bizalmi férfiai kijelentették Otis tábornok előtt, hogy Cuba sziget lakossága kész az amerikaiak uralmát elismerni. (Magy. Táv. Ir.)

Spanyolországi hírek.

Madrid, február 23. A kamara a republikánusoknak az alkotmányozó gyűlés összehívására vonatkozó indítványát tárgyalta. Salmeron heves beszédben azt követeli a republikánusok nevében, hogy a kormányzók, akik első sorban a monarchia és nem a haza megmentésére törekedtek, felelősségre vonassanak. Vádolja a kormányt, amiért a gyarmatbirodalmat olyan háboru után, amelynek nem volt

276-nál több halottja, átengedte és végül azt mondja, hogy a mostani béke a történelem leggyalázatosabb békéje.

A szenátus osztályai megválasztották a bizottságot a Fülöp-szigetek átengedéséről szóló törvényjavaslat tárgyalására. Négy osztály a kormánypárti jelöltek, három pedig az ellenzék jelöltjeit választotta meg.

Madrid, február 23. Linares tábornok Almenas grófhhoz elküldötte segédeit a kamara tegnapi ülésén ellene intézett támadások miatt. (Magy. Táv. Ir.)

Török dolgok.

Konstantinápoly, febr. 23. Markov bolgár ügyvivő tegnap meglátogatta a külügyminisztert és Bulgáriának a macedon mozgalommal szemben való magatartására nézve tett kijelentéseit ismételte. A miniszter köszönetet mondott az ügyvivőnek és a portának a bolgár kormány iránt való bizalmát hangoztatta.

Konstantinápoly, febr. 24. A mai minisztertanács arról a tiltakozásról tanácskozik, a melyet az »Eastern Telegraph Company«, a melynek a Konstantinápolytól Tenedoszon át Szalonikiig vezetendő kábelre vonatkozó egyezmény 13. §-a értelmében Törökországban elsőbbségi joga van kábelek lerakására, a konstantinápoly-konstanzi kábelre egy német társaságnak adott koncesszió ellen benyújtott. (Magy. Táv. Ir.)

Angolok és portugálok Afrikában.

London, február 23. A »Times«-nek jelentik Lisszabonból, hogy a Manika-föld átengedése ügyében kiküldött portugál kormánybiztos azt jelentette kormányának, hogy közte és a brit kormánybiztos között a két nemzet kerületének szabályozására nézve megegyezés jött létre. (Magy. Táv. Ir.)

KÖZGAZDASÁG.

Mikor a méh a méhészszel ellentétbe jön.

Az eset nem is oly ritka.

Különösen ingatlan szerkezetben, parasztkasban, egyáltalán *rajostató* rendszerre fektetett méhészkedés mellett akárhányszor tapasztalható.

Összel, mikor elérkezik a mézszüret ideje, van rajjal benépesített kas bőven, az egyes kasok tele vannak méhvel, kiépített lép is van bennök elegendő, csak — méz nincs.

Mert az az egy-két kiló méz, mi a kas csücskére szorog, alig jöhet számításba, mikor egy hosszú méhészeti évad, annyi sok alkalmas mézgyűjtő nappal, bezárul.

Már pedig ha nyár utólján s ősszel rossz mézhordás van (pl. aszály folytán) a rajostató rendszerü méhészkedés — mely főleg a jó őszi hordásra van fektetve — legtöbbnyire ily szomorú eredménnyel végződik.

És vajjon mi ennek az oka?

A méh ellentétbe jött a méhészszel.

A méh, magára hagyva, épen nem respektálja a méhészt egyéni céljait.

A méh tulajdonképeni célja, őstöne és szándéka: a faj erőteljes fenntartása és lehető propagálása. S csak másodsorban a mézgyűjtés. Csak annyiban t. i. amennyiben ez a tulajdonképeni cél — a faj fenntartása és széles elterjesztése — biztosítása végett szükséges. Ő neki nincs szándéka felesleges mézet begyűjteni a méhészt számára.

Ezt ugyan latra nem teszi s ha ősz felől bőven mézelnek a növények, esetleg jóval többet is behord, mint a mire épen télire szüksége van; de nyáron — mikor pedig a legtöbb mézet raktározhatná el — ugyszólván minden mézet fiasításra pocskol el s a lehető legtöbb raj világgábocsátásán fáradozik.

A méhészt tulajdonképeni célja pedig épen ellenkező: a minél bővebb mézszüret, mézfőléleg; a méhecskére magára pedig csak másodsorban van szüksége; csak annyiban, amennyiben azt a tulajdonképeni cél szolgálata felhasználhatja. Éppen ellentéte ez tehát annak, mire a méh természeténél fogva törekszik.

Hogy lehet ezen ellentétet a méhészt javára kedvezőleg kiegyenlíteni?

A parasztkasos, ingatlan szerkezetű, rajostató rendszer mellett kénytelen a méhészt mindent a természetre bízni.

A kiegyenlítés aztán így történik. Nyáron raj raját ér. Az anyatorzsek felszaporodnak szépen. Megkésztereződnek, háromszorozódnak. Augusztus havától kezdve aztán a méh — mely addig minden igyekezetét és vagyonát a fiasítás (szaporúság) emelésére fordította, — elkezd ősztönszerűleg a fiasítást korlátozni, a keréket leöldösni s a mézet minden szorgalommal télire raktározni.

A parasztkasos méhészt aztán úgy veszi ki a maga részét, hogy ősszel a méhkasok jó részét kegyetlenül leöli, a felhalmozott mézkészletet irgalmatlanul tulajdonába veszi s csak bizonyos mennyiségű magtorzset telettel ki.

Ez eddig így nincs is épen rosszul.

Csak hogy ez a rendszer gyakran csődöt mond. Mert egyedül az őszi mézhordásra van fektetve.

Ha ez az egy nem sikerült, semmi sem sikerült. A méhészt mindent veszített. Van sok méhe, kasa, lépe, csak méze, az nincs. És sir a lelke, mikor egyre-másra öldösve le a kasokat — látja a nagy méhpusztulást — s alig talál egy-egy tengernyi széles mézeslépet.

És eltekintve attól, hogy a mézforrások a legbővebben épen május és június havában (tehát nem ősszel) csurognak, úgy hogy ekkor volna ideje a *legbővebb mézszüretnek*, — az őszi hordás bizony akárhányszor igen gyarló vagy épen semmi. Mely a kasos méhészt teljes vereségét jelenti.

Ha azonban az ősz kedvező, akkor ez a rajostató rendszer is jól beválik. Van méz bőven, sőt egy-egy évben váratlanul gazdag is lehet az eredmény.

Sokkal szabadabb azonban; az eshetőségek, az őszi hordás feltétlensége s a méhek szeszélye alól jóval felmentettebb s a gazdag nyári mézelés időszakát hasonlíthatatlanul jobban aknázhatja ki a mozgó szerkezetű modern méhészkedés, melyet adandólag ez irányban szintén szóvá tesszünk.

Mártonfalvi.

Az osztálysorsjáték mai húzásánál a következő számokat sorsolták ki: 20.000 koronát nyert: 75280, — 15.000 koronát nyert: 88412, — 10.000 koronát nyertek: 12970 51001, — 5000 koronát nyertek: 40031 4407 172790 94877, — 2000 koronát nyertek: 33141 35354 58581 77110 81728, — 1000 koronát nyertek: 8543 14933 21881 88181 97726, — 500 koronát nyertek: 795 6812 8568 11291 11598 12848 19799 21463 23083 25677 46810 47364 47443 50036 51535 53199 53362 54997 60007 60468 62576 65857 70171 79687 79701 81698 81807 84237 86022 87830 88199 90683 82091 93432 97080 98877.

Vízépítési igazgatóság. Darányi földmívelésügyi miniszter országos vízépítési igazgatóságot szervez, melynek szabályzatát a király f. évi febr. 10-én kelt legfelső elhatározásával megerősítette. Az orsz. vízépítési igazgatóság hatásköre: A hozzá utalt ügyekben véleményűt ad, illetőleg tisztán műszaki kérdésekben elkészíti a kiadvány tervezetét s azt az illető közigazgatási ügyosztály útján felülvizsgálatra bocsátja. A hatáskörébe tartozó vagy az érintő ügyekben javaslatokat és előterjesztéseket tesz. Felügyeli folyamterméki, kulturmérnöki hivatalok, művezetőségek és kirendeltségek működésére és azokat saját működési körében a szükséghez képest irányítja; a munknyiben mulasztás, gondatlanság vagy hanyagság esetei fordulnak elő, az illetőket szóval vagy írásban figyelmezteti, illetőleg megintja, fegyelmi

esetekben pedig a miniszternek előterjesztést tesz — Az egész szabályzat 58 §-ból áll s részletesen állapítja meg az új hivatali ügykörét.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, február 23.

Az irányzat szilárd	
Buza márcziusra	9.84
Uj tengeri	4.67
Rozs őszre	7.90
Zab őszre	5.80
Tengeri augusztusra	—
Buza októberre	8.61

Értéktőzsde.

Budapest, február 23.

Az irányzat gyenge	
Osztrák hitel	371.90
Magyar hitel	400.50
Államvasut	362.75
Rimamurányi	307.—
Magyar jelzalog	249.—
Salgótarjáni	636.—
Wagon-kölesön	623.—
Villamos vasut	225.—
Magyar leszámítoló	353.25
Iparbank	104.25
Budapest közuti	404.50
Kereskedelmi	1011.50
Déli vasut	78.—

1899. február 23

Az irányzat nyugodt

Osztr. hitel	360.78
Magyar hitel	391.—
Államvasut	362.1/2
Birodalmi márka	58.97

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1899. február 23-án.

Magyar aranyjárdék 4%	120.—
Magyar koronajárdék	98.—
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,00%	121.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2,00%	101.—
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	120.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97.25
Italmérségi jog megváltási kötvény	101.—
Horvát-szlavón földtehermentesítési kötvény	96.75
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölesön	161.50
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölesön	140.50
Osztrák járdék papírban	101.25
Osztrák járdék ezüstben	101.10
Osztrák járdék aranyban	120.—
Osztrák korona járdék	102.—
Osztrák magyar bankrészvény	920.—
Magyar hitelbankrészvény	397.75
Osztrák hitelintézeti részvény	367.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	368.50
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	358.60
Németbirodalmi márka	58.90
London vista	120.45
Párisi vista	47.80
20 márkás arany	11.79

A nyitáskorlati felolár

Dr. VUCSKICS GYULA.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

3427/899 szám.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala, mint I. fokú Iparhatóság részéről ezennel közhírre tétetik, hogy a Bihar-Szilágyi-Olajipar-Részvénytársaság Nagyváradon a m. kir. államvasutak pályaudvarán a már meglévő telepét ugyanazon telep közvetlen szomszédságában fekvő 753 m² területtel kiterjeszteni szándékozik s erről az érdekeltek az 1884 évi XVII. t. cz. 27 §-a értelmében azon felhívással értesítettek, hogy ezen kiterjesztés engedélyezése céljából 1899 évi márczius hó 7-ik napjának d. u. 3 órájára a helyszínen a nevezett részvénytársaság jelenlegi telepén tárgyalás fog tartatni, melyen azok, kik e kiterjesztés ellen bármi oknál fogva kifogást akarnak tenni, kifogásukat kötelesek szóval, vagy írásban előadni, különben az üzlettelep, ha csak köztekintetek nem szolgálnak akadályul, engedélyeztetni fog.

Nagyvárad, 1899 évi február hó 20.

Ifj. Rimler,

rendőrfőkapitány.

Egy-két középiskolai osztályt végzett fiuk

a Szent László nyomda-részvénytársaságnál

(Apáca u. 3. sz.)

mint betűszedő tanulók

alkalmazást nyerhetnek.

Kőbányai Király-Sörfőző Részvénytársaság Főraktára Nagyváradon.

Német-utca 533/5 sz. (Biharmegyei bank mellett.)

A főzde nek elismert kitünő termékei hordókba és palaczkokba fejtve mindenkor friss állapotban kaphatók.

A GÓLIÁT MALÁTASÖR

bajor módra készült legjobb sörgyártmány hivatva van az e nemű külföldi árukat kiszorítani. *Kellemes zamata miatt kedvelt üdítő ital és gyógyhatásánál fogva a legelső orvosi szaktekintélyek kiválóan ajánlják.* — *Dr. Korányi Frigyes és Dr. Kéty Károly egyetemi tanár urak* tanusítják, hogy ezen sör sikeresen használhatónak bizonyult. Idegbajokban, vérszegénységnél, emésztési zavaroknál, gyengeségnél *ezen Malátasör kétségtelenül valóságos gyógyítószer.* Nevezett tanár urak tanusítványa minden egyes üvegen olvasható.

Kapható Nagyváradon minden nagyobb fűszerkereskedésben. Ládákban megrendelhető a *Kőbányai Király-Sörfőző Részvénytársaság Főraktáránál Nagyváradon Német-u. 533/5 sz.* Biharmegyei bank mellett.

TELEFON ÖSSZEKÖTTETÉS.

Nagyvárad-Szöllősi Gőzsörgyár.

Van szerencsénk a t. közönség figyelmébe ajánlani kitünően főzött, régen raktározott, tartós

László- és Márcziusi sörünket.

Örömmel jelenthetjük, hogy az idén gyárunkat nagyszabású építkezésekkel megnagyobbítottuk, minek következtében abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy oly *ízletes sört* állithatunk elő, mely a tisztelt közönség igényeit teljesen kielégíti.

Továbbá hozzáfogtunk egy nagy

← jégkészítő telep →

létesítéséhez és rövid idő múlva abban a kellemes helyzetben leszünk, hogy a t. közönségnek *jéggel* is szolgálhatunk.

A nagyvárad vevőinknek a *sört házhoz szállítjuk.*

A megrendeléseket kérjük a *városi irodánkban Nagyváradon* vagy pedig egyenesen a gyárba *Pecze-Szöllőstre* (Nagyvárad mellett) intézni.

A t. közönség jóindulatába ajánlva magunkat

tisztelettel

Nagyvárad-Szöllősi Gőzsörgyár.